

**Placcaet opden opheve vanden veertichsten penninck, op de
onroerende goederen inde stadt, steden, ende landen van
Utrecht gheleghen, die ghetransporteert of in eenigher wijse
veralieneert sullen worden, midtsgaders op eenige prelaturen
ende prebenden &c.**

<https://hdl.handle.net/1874/8965>

PLACCAET den 14 my 1591 betreftende plak.

Opden Opheue van
Den veertichsten Penninck / op de
onroerende Goederen inde Stadt/ Steden/ ende Lan-
den van Utrecht g'leghen / die ghetransporteert oft
in eenigher wile veralieneert sullen worden/
mitgaders op eenige Prelaturen
en Prebenden/ &c.

taalb. plakaatb II 599.

Gheprent tot Utrecht/Wy Salomon Aertson/
woonen in die Lauwerstraet/by de Weert Poort. Den 14 my 1591
anno 1591.

27 may
nood 6 Junij 1591

Aurits ghebooren Prince van
Oraignen Graue van Nassou etc. Marquis
vander Vere etc. Stadhouder van den
Lande van Utrecht mitgaders die Staten vanden
seluen Lande / Doen kondt eenen peghelycken alsoe
die lasten vanden Oorloghe tot noodige defencien van
den lande sedert tenighen Taren herwaerts soo zwae
ghevallen zijn ende noch dagelijck zwaerder vallen/
dat die wt middelen daer toe ghedestineert in train
wesende op vele nae niet en hebben nochte en moghen
gheurneert ofte betaelt word en. Waer door die
Staten / omme te verhoeden dat het Landt in zyne
juste defencie niet vercoort en zoude worden / ghe-
nootdrucht zyn gheweest op verschependen Tyden
merckelijcke somme van penninghen op Renten so los
als Lyft te lichten / ende d'selue Renten op haer-
lieder voornoemde middelen te verslekeren/zulcke dat
de zekere Middelen niet so vele laste bezwaert zynnde /
des te min bastant zyn omme de daghelycresche lasten
vanden Oorloghe daer wt te veruallen en daeromme
noodich zy noch tenich nieu middel inghewilicht
te worden / omme daernede de Comptoren vande
Statuen (die seer hooch beswaert zyn/ soe veel moghe-
lyck) te soulageren.

A ij

So iij

Goo ist / dat wy begheerende in alles zoo veel in
ons is behoorlyck is te voorsien / ende ouer al sanguinier
regard nemende dat de arme gemeete opt minste werde
bezoertaet hebben na diuerse voorgaen verschijnighet/
met rijspe deliberratie vā Gayde goet geuondē geresolueert / uge-
willicht ende eyntelich gheordonneert datmen gheduerende den
jegenwoerdigen Oorlog tot onse Sciuacie allomine inden lan-
de van Utrecht opheffen ende doen Collecteren sal den veertich-
sten Penning op alle ontoeroende goederen die voortgaen verhan-
delt / veralineert / ofte niet enige lasten bezoertaet zullen warden /
daer van dien heft betaelt sal wordē byde Vercooper ofte Quer-
ghener / en dander heft byden Cooper ofte den ghenu tot wieus
behoeue d'ouergifte ofte allenatiue gheschieden zall.

1000 lofzen

men datvoort
af 13 t. 7. 7.

Gode dienvolgende / hebben wy gheordonneert : **G**erst/
datmen lichten zal den veertichsten Penning vande
rechte waerde van alle ontoeroende goederen. **G**estelich
ende **W**eerlyck / so wel van Leen / Thins / Erspacht goe-
deren / nu alsulke zynde ofte die namael tot Leen / Thins / Er-
spacht goederen wt gheheuen sullen warden / Thieden / Koven /
Visscherpen / Swaendristen / Heerlicheden / ende andere voo-
derlycke Goederen / van wat nature die wogen zyn / als van alle
rygen ende allodiale Goederen / egheene wtgesondert die voort-
aen vercoft vermanghelt in Thins ofte Erspacht wt ghevalchen
Verhandelt / getraansportiert ofte anders veralineert sullen wer-
den / t'zyp dan hy decrete ofte ander sing oock vande ghencen die hy
erfessisse ab intestato / testamentaire dispositie / Codicille perticu-
liere maecke / hy gifte onder de leuende ofte wt saecke des doots
hoe het soude moghen wesen op penants anders comen sullen.
Welverstaende / dat daer afgetroghen zullen worden alsulke Reit-
ten ende andere laste als daer op voor date deses ghypotegueert
ofte versekert zyn gheweest / verclarende te verstaen die rechte en
zupuer waerde te zyn daer van men den veertichsten Pen. sal heb-
ben te betalen den prijs daer voor alsulke Goederen ter waerh
werden heralineert ende daer egheene precise Prijse en wort ges-
telt enmers niet ouer tgheheele veralineerde goet / dat d'selue
Goederen hy leemannen / Thinsgenooten ofte hyden gherelate
daer onder die respectiuelich resoercrende ofte gelegen zyn / ghe-
estimeert / en op eene seckere ende supuere Prijse sullen werden
gestelt / naer abuenant vande welche den voorz veertichsten pen-
ning zal worden betaelt / Ende int priseren van Lijftochten van
Conditionele giften / maecken / ende oock in fideicommissaire erf-
essisse en legaten / ende ouer al in tgene te priseren sal staen / salme
regards

regard nemen oyden onderdomme vande Persoonen/ en op t' ge-
ne zy wt also daige giste/maecke en successie apparentelijc heb-
ben te verwachten/ maer vande Hoofdcomme vande Rente ofte
andere lasten die van nu voortgaen op eenighe Landen/ Huyzen/
Cruen/ ofte andere oorserende goederen Gheuecht/ verschiere
ofte wt eenighe andere oorsaeke heleyn sullen worden / sal den
veertichsten Peinuick mede betaelt warden/ halff ende halff alghoest den exempte
vozen.

Ende sullen vande aenbreyghinge ende betalinge van desen
veertichsten Pein alleen exempt zijn alsulke Goederen/ als
die Kinderen van haerlieder Ouders by giste ten huwelick
ofte erfenisje ende successie zullen genieten ende oot die Oud-
ers van haerluyder Kinderen / midsgaders die Lyftochten
tusschen Man ende Wijf/ende anders egheeneu.

Ende vande Goederen die Peinuick andere by giste/meeche
Testametary dispositie/Codicille/ ofte successie / ab intestato
ofte eenichsins Ex Causa Lucrativa aeneoumen/ daer van sal
d'aenbreyghinghe ende betalinghe vanden veertichsten Peinuick
ghedaen worden hyden gheneu die sulke giste/maecke/ erfenisje
ofte successie gheueeten sal.

GWelcken sine/wy allen ende eenen peghelyck/ nie-
mant wtgesondert / heuelen van t' ghene dooyschreue
is te doen Juste aenbreyghinghe in voeghen voosz/ en
den veertichsten Pein naer aduerant vande werde van
dien aan handen Folcken Both/ by ons tot den Ontfangh ende
Collecte van dien ghestelt te betaelen binne den tydt van vier
Maenden naer date vande Alienatie/Giste/ ofte apprehtie her
voosz Goederen/ op pene dat den genen die darr inn gebrechlic-
ke bipuen/ eenich versypin ofte bedroch committeren/ende diens
niet tegenstaende een Jaer in possesie van alsoodanich goet ofte
goederen bleuen / d'selue Goederen ubbeuren zullen: Te weten/
die twee vierendeelen van dien ten behoeue ende prouffijte vande
Lande: Ende van die anderze twee deelen/ het en tot prouffijte va-
den Officier vande plaece daer d' Goederen gelegen zyn/ en d'an-
der tot proufpe vanden Aenbreygher.

GA gelijcke maniere en op gelijcke pene als bouen zal aen-
gebracht en betaelt wordē van peder Canonix Prouen dr. prob. 115
binne Utrecht/ sooo diewils die op een andē persone es-
men fall die somme van xxv. guilde. Van peder Canonix
Nij prouf

Prouen binuen Amerfoort ses gulden/ende binnen Wyck elwaelf
gulden. Maer van alle Proostpen/De anten/Thesaurien ende
andere Prelatuuren binuen Utrecht / sal betaelt worden dubbelte
ghelyc te wezen/ vijsich gulden binuen Amerfoort twaelf gulden/
in binnen Wyck vijs en twintich gulden/desgelycks fall die ghene
die voortaen tot Vrouwwe ghetoren fall worden in een hande vijs
Jouffrouwien Canonissen Conuenten/ in binne Utrecht reyde-
rende/betalen vijs en twintich gul. Ende die ghene die voortaen
versien sal worden met eind Prouen in d'selue Conuenten/ xij.
gulden.

Ende omme soe veel mogelischen te voorkomen alle frauden
worden/Interdiceren wyl alle Leen/Erfspacht/ en Thuis-
heeren/mistgaders alle Schouten/Gherechten/ Secreta-
rissen/Notarissen/ ende allen anderen soo wel binnen die stadt en
sieden als te platten lande van Utrecht gheseren/ op een pene va
vijs ende twintich Gouden Sealen/by een pegelech van heilipdē
jeghens ons te verbeuren/ ende arbitrale Correctie ouer eenige
transporten ofte ouerghisten te staen/ ten zp heilipdēn alwoen
byde hant vanden voornoemden Outsangher ghebleechen zp dat
de Juste aenbrenginghe vande Goederen ofte Proueng daerua
het transpoort ofte ouergiste geschieden soude/ en de betalinge van
den veertichsten Pen. naer aduenant van dien/in voeghen voop-
schreue ghedaen zyn.

Ende alsoe verschepden leengoederē ende oock sommige Erf-
pacht Goederen gheleghei inde Lande van Utrecht/te leen
ofte in Erfpacht ghehouden worden va leen ofte Erfpacht Heerē
buyten de Juris dictie vanden seluen Lande gheseten/ zulcr dat
te effect van desen jeghens heilipdēn qualijckie te executerē soude
zijn. Omme daer jeghens te voorstellen/ soo beuelen wp by desen
allen Leenmannen/ ende Erfspachters van alsodanige Leen oft
Erfspacht goederen d'aenbrenginge ende betalinge vande veer-
tichsten Pen. in voegen voorsz te doē op pene van honderd gou-
den Sealen jeghens ons te verbueren/t appliceren als bouen/ende
den Brupchers van alsodanigh Leen ofte Erfpacht Goederen/
dat zp aenden Outsangher voornoemt binnen den tydt van vier
Maenden nae dat sp vande verhandelinghe ouersettinge ofte ver-
anderinge des Leenmans ofte Erfspachters kennisse sullen heb-
ben d'voorsz verhandelinghe/ouersettinghe/ ofte veranderinghe
zullen ouerbringen nae huere beste wetenschappe/ Op die pene
vall

van rch. Gouden Stealen/dselen benefessing den voorsz beertich-
sten Den. respectieuelich ercreteren sal aende ghreetsie goederen
banden ghenen die in faulte beuonden soll warden.

AL L. E welche puneten en Articulen en een Peder van dien
int besonder op by desen expresselijken ordonneren van
nu voorsaen by allen en een peder vande Inghesetenen
vander stadt, steden ende Lande van Utrecht/ ende allen
anderen die d'selue in regard vande Goederen inden Lande van
Utrecht gheleghen / oste andersins raetken oste aengaen sullen
moghen omuerbrekeeliche nagegaen ende achtervolgh te wer-
den, op die punten ende Beucken bouen verhaelt.

COND op dat niemant hier van ignozantie en hebbe te pre-
tenderen : Onbieden ende beuelen den eerste ende
andere Raaden inden Houe van Utrecht, desen te doen ver-
tindigen en publiceren op allen plaatzen daer miē gewoon-
lyk is Publicatie te doene.

Gldus ghedaen en ghearresteert
tVtrecht, op den xijij. dach van
Mey, int laer ons Heeren xve
een ende tneghentich.

**¶ Ter Ordonnantie
van myne H. die Staten
Slants van Utrecht.**

G. de Ledenberch.